

**Plán péče
o
Přírodní památku
Zátrže**

**na období
2011–2018**

OBSAH

1. Základní identifikační a popisné údaje	5
1.1. Evidenční kód ZCHÚ, kategorie, název a kategorie IUCN	5
1.2. Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ	5
1.3. Územně-správní členění, překryv s jinými chráněnými územími a příslušnost k soustavě Natura 2000	5
1.4. Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	6
1.5. Výměra území a jeho ochranného pásma.....	6
1.6. Hlavní předmět ochrany	6
1.6.1. Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu	6
1.6.2. Hlavní předmět ochrany – současný stav	7
1.7. Dlouhodobý cíl péče.....	8
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	9
2.1. Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	9
2.2. Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti.....	15
2.3. Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy	16
2.4. Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti	16
2.5. Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	18
2.5.1. Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích.....	18
2.5.2. Základní údaje o nelesních pozemcích.....	19
2.6. Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup.....	22
2.7. Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize ..	24
3. Plán zásahů a opatření.....	25
3.1. Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	25
3.1.1. Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání	25
3.1.2. Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	27
3.2. Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	33
3.3. Zaměření a vyznačení území v terénu.....	33
3.4. Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území	34

3.5. Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností ..	34
3.6. Návrhy na vzdělávací využití území	34
3.7. Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring.....	35
4. Závěrečné údaje.....	36
4.1. Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)	36
4.2. Použité podklady a zdroje informací.....	37
4.3. Seznam mapových listů.....	38
4.4. Plán péče zpracoval	38

1. Základní identifikační a popisné údaje

1.1. Evidenční kód ZCHÚ, kategorie, název a kategorie IUCN

Evidenční kód: 1700 5046
Kategorie: PP
Název: Zátrže
Kategorie IUCN: IV

1.2. Platný právní předpis o vyhlášení ZCHÚ

vydal: Správa CHKO Litovelské Pomoraví
číslo: 6/2010
dne: 23.12.2010

1.3. Územně-správní členění, překryv s jinými chráněnými územími a příslušnost k soustavě Natura 2000

kraj: Olomoucký
obec s rozšířenou působností třetího stupně: Mohelnice
obec: Moravičany, Mohelnice
katastrální území: Moravičany, Mohelnice

chráněná krajinná oblast: Litovelské Pomoraví

Natura 2000

ptačí oblast: Litovelské Pomoraví (CZ0711018)
evropsky významná lokalita: Litovelské Pomoraví (CZ0714073)

Příloha:

Příloha č.1/1: Orientační mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4. Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Příloha:

Příloha č.1/2: Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha č.2/1: Parcelní vymezení ZCHÚ

Příloha č.2/2: Parcelní vymezení ochranného pásma

1.5. Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha	OP plocha v 0,0000 ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v 0,0000 ha
lesní pozemky	0	0		
vodní plochy	31,9887	32,0768	zamokřená plocha	0
			rybník nebo nádrž	31,9546
			vodní tok	0,0341
trvalé travní porosty	10,0337	0		
orná půda	0	0		
ostatní zemědělské pozemky	0	0		
ostatní plochy	51,6414	0	neplodná půda	3,7991
			ostatní způsoby využití	47,8423
zastavěné plochy a nádvoří	0	0		
plocha celkem	93,6638	32,0768		

1.6. Hlavní předmět ochrany

1.6.1. Předmět ochrany podle zřizovacího předpisu

Předmětem ochrany je území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast. Jedná se především o mokřadní, vodní, luční a lužní společenstva s výskytem zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, zejména pak přesličky různobarvé (*Equisetum variegatum* Weber et Mohr, syn. *Hippochaete variegata* – cídivka přestá neboli také cídivka různobarvá).

1.6.2. Hlavní předmět ochrany – současný stav

A. společenstva

název společenstva	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis biotopu společenstva
M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod	10	Porosty zejména v ploše I.C ohrožené zhoršeným vodním režimem (I.C) respektive eutrofizací a případně nevhodnou rybí obsádkou.
T1.4 Aluviální psárkové louky	10	Méně vlhké části lučních partií. Zčásti jde o uměle založené porosty na rekultivovaných plochách, kde se postupně zvyšuje diverzita lučních druhů.
T1.9 Střídavě vlhké bezkolencové louky	20	Zčásti kvalitní luční společenstva (plocha III.A) s výskytem kosatce sibiřského, zčásti zatravněné plochy s postupně se zvyšující druhovou diverzitou.
K2.1 Vrbové křoviny hlinitých a písčitých náplavů	1	Společenstvo zastoupené okrajově při březích jezera a na sukcesních plochách (plochy I.A, I.C, I.B, II.B).
L1 Mokřadní olšiny	1	Porosty na nízkých poloostrovech v ploše II.A ležících blízko hladiny vody v jezeře.
L2.4 Měkké luhy nížinných řek	6	Kvalitní věkově rozrůzněný porost v ploše V.A, věkově homogenní kulturní výsadba v ploše V.B

B. druhy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	stupeň ohrožení	popis biotopu druhu
kuňka obecná (<i>Bombina bombina</i>)	nestabilizovaná	EN, SO	Tůně a mokřady
přeslička různobarvá (<i>Equisetum variegatum</i>)	vitální populace	CR, KO	Starý, dnes zarůstající, náplav vzniklý ukládáním jemného písčitého materiálu vyplavovaného z provozu štěrkopískovny (plocha I.A) + nově vznikající obdobný náplav (plocha I.B)

Vysvětlivky:

Sl. 3: ČS – červený seznam, CR – druh kriticky ohrožený, EN – druh silně ohrožený,

VU – druh ohrožený

Sl. 4: ZOPK – zákon o ochraně přírody, KO – druh kriticky ohrožený, SO – druh silně ohrožený, O – druh ohrožený

1.7. Dlouhodobý cíl péče

Dlouhodobým cílem péče o ZCHÚ je zachovat a zvýšit biodiverzitu celého ekosystému, cílenými managementovými a revitalizačními zásahy posílit rozmanitost mokřadních, vodních a lučních biotopů a vytvářet podmínky pro rozvoj vzácných a ohrožených druhů organismů.

Prioritním cílem ochrany ZCHÚ je zachování a rozvoj populace přesličky různobarvé, uchování a zlepšení podmínek pro hnízdění vodního ptactva a zajištění vhodných podmínek pro reprodukci obojživelníků.

Sledovat vývoj sukcesních vazeb uvnitř ekosystému, vývoj území a docílit charakter lokality podporující co největší druhovou diverzitu.

Vývoj v přírodní památce bude přednostně směřován k těmto cílům:

- Zachování a vytvoření podmínek pro udržení a rozvoj populace přesličky různobarvé.
- Zachování a vytvoření podmínek a ochrana území pro hnízdění vodního ptactva (zajištění potravní nabídky a odpovídajících biotopů).
- Vytvoření podmínek pro výskyt širokého spektra autochtonních druhů ryb a jejich přirozenou reprodukci.
- Ochrana mokřadních společenstev rostlin a řízená péče o ně směřující k podpoře diverzity fytogenofundu.
- Rozmnožování obojživelníků a vytvoření silných populací těchto ohrožených živočichů.
- Zachování prosperující populace kriticky ohroženého druhu - bobra evropského.
- Zamezení eutrofizace vody v jezerech.

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1. Stručný popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

Území se nachází SV od obce Moravičany a JV od města Mohelnice. Oblast je charakterizována plochým terénem (niva Moravy) a dosahuje nadmořské výšky 247 – 250 m n.m. Jeho podoba je do značné míry utvářena lidskou činností, která je zde konkrétně představována povrchovou **těžbou štěrkopísku**. Vytěžená ložiska štěrkopísku jsou zatopena podzemní vodou, čímž vznikla plošně rozsáhlá jezera, jež dosahují značné hloubky (max. 20 – 30 m). Jezera se vyznačují čistou vodou oligosaprobního charakteru s tendencí k beta-mesosaprobítě.

Destrukční činností, kterou těžba štěrku představuje, bylo zničeno původní přírodně velmi cenné území moravních nivních luk s neregulovaným a meandrujícím tokem řeky Moravy. Na druhé straně představují současná štěrkopísková jezera a zejména plochy mokřadů v jejich těsné blízkosti významná sekundární přírodní stanoviště, jež obecně v dnešní intenzivně využívané a převážně zemědělsky obdělávané krajině citelně scházejí. Mezi tokem Moravy a štěrkovými jezery jsou rovněž dochovány zbytky původních nivních luk a též nově založené trvalé travní porosty. Území přírodní památky Zátrže tak představuje především hodnotnou ornitologickou a herpetologickou lokalitu, zvláštní význam pak má toto ZCHÚ pro bohatý výskyt přesličky různobarvé, jejíž populace je zde existenčně vázána na zachování vhodných podmínek – zejména existenci konkurenční vegetací neobsazené náplavy písčitých sedimentů. Ty v současnosti zajišťuje přetrvání těžební činnosti (konkrétně na vyplavování jemných písčitých kalů).

Geologická charakteristika:

Geologicky je území tvořeno převážně štěrkopískovými náplavovými materiály třetihorního stáří a na nich zformovaných čtvrtohorních náplavech, které jsou na ploše jezer uměle odtěženy. Geomorfologicky se území nachází v Mohelnické brázdě

Klimatická charakteristika:

Klimaticky patří území do oblasti mírně teplé MT11 s průměrnými teplotami 7,1°C.

Fytogeografická charakteristika:

Fytogeograficky spadá území ZCHÚ do mezofytika a sice do Zábřežsko-uničovského úvalu.

Botanická charakteristika:

Botanicky se jedná o území velmi bohaté, inventarizačním průzkumem bylo dosud v oblasti mohelnických jezer zjištěno 221 druhů vyšších rostlin. Botanicky nejhodnotnější je náplav nacházející se na západní straně jezera (plocha I.A. Cídivkový náplav), kde je dosud soustředěna nejbohatší populace přesličky různobarvé (cídivky peřesté) v ČR.

Ekologie a rozšíření druhu cídivky peřesté (dle Rybky 2001):

Cídivka peřestá (*Hippochaete variegata*, Schleich; Bruhin) je kriticky ohrožený druh květeny České republiky (HOLUB & PROCHÁZKA 2000). Také legislativně je chráněna jako kriticky ohrožený druh (Vyhláška MŽP 395/92 Sb.). Recentně je známo v České republice 10 lokalit druhu.

Cídivka peřestá je druhem **iniciálních sukcesních stadií** na vlhkých, obvykle minerálně silných půdách. Charakteristickými místy jejího výskytu jsou především prameniště, břehy potoků a podobná stanoviště, kde pohyb vody zajišťuje blokování sukcese a zarůstání stanoviště. Sekundárně se objevuje také na antropicky vzniklých stanovištích, jako jsou pískovny, lomy, pokud takové plochy splňují základní biologické požadavky druhu. Má značnou schopnost šíření prostřednictvím početných diaspor šířených větrem na velké vzdálenosti. Na nových stanovištích má při absenci konkurence schopnost rychlého množení jak vegetativně rozrůstáním oddenků, tak prostřednictvím spor. Cídivka je heliofilní a při zastínění její populace slábnou, případně mizí. Z hlediska vazby na vodní režim je druhem trvale zamokřených stanovišť s vodou přítomnou v rhizosféře a obvykle neklesající pod 50-70 cm pod povrch. Snáší i dlouhodobé zaplavení až do výše 20 cm po dobu jednoho roku.

Vzácnost cídivky peřesté je zapříčiněna více faktory. Předně je druhem s poměrně vyhraněnými nároky na podmínky prostředí reprezentované vlhkými minerálně silnými, otevřenými stanovišti, kterých je nedostatek. Vnitřním biologickým faktorem je neschopnost dlouhodobě odolávat konkurenci okolní vegetace. Pokud se vyskytne na lokalitě, kde není zajištěna **průběžná disturbance**, ať již přirozenými procesy nebo lidskou činností, pak s postupující sukcesí z lokality mizí. Dále bylo mnoho lokalit s výskytem druhu přímo zničeno lidskými aktivitami, přičemž se jednalo jak o lokality přirozené (např. polabská slatiniště u Všetat, tak i sekundární – např. na Přerovsku).

Možnosti šíření jsou další okolností způsobující vzácnost druhu. Ač má schopnost dálkových přenosů diaspor jistě na mnoho desítek kilometrů, existují přece jen jakési velké krajinné celky ve kterých její výskyt má dlouhodobý charakter, pouze se mění konkrétní stanoviště. Hlavní takovou oblastí je prostor Ralské tabule a Kokořínska, kde lze mluvit o reliktním výskytu s dlouhodobým výskytem v slabých populacích. Zde se nacházejí dvě dosti slabé přirozené populace a jedna populace v písčinné. Další oblastí jsou východní Čechy, kde momentálně přežívá jediná velmi slabá populace v nivě toku Novohradky u Rvasic na Vysokomýtsku. Třetí oblastí je Ostravsko, kde se druh dosud vyskytuje na jedné přirozené lokalitě u řeky Morávky a dále v lomu u Žermanické přehrady a na zcela nově nalezené lokalitě v lomu u Štramberka. A konečně posledním územím výskytu je širší oblast Hané, kde bylo známo několik historických lokalit. Recentně je známá pouze na dvou, jednou z nich je právě Moravičanské jezero. Druhá lokalita je v prostoru Nemilanské cihelny, kde přežívá malá populace ve sníženině na patě bývalé skládky. Dříve byla tato populace považována za druhotnou a její vznik byl dáván do souvislosti s obnažováním substrátu při rekultivacích. Po nálezu druhu *Carex distans* na této lokalitě se zdá, že stávající ploška je posledním pozůstatkem nějakého drobného mokřadu na výstupu minerálně silného pramene. Populace cídivky zde má jistě souvislost s historickým výskytem na přirozeném stanovišti na slatiništi u Vrbátek. U Nemilan se tedy buď cídivka vyskytovala již dříve nebo se sem mohla dostat při vzniku velké plochy vhodných biotopů při pracích v cihelně. Cídivka zcela vymizela z jižní Moravy a ze středních Čech včetně Polabí.

Je pozoruhodné, že všechny recentní lokality druhu, nacházející se především v mezofytiku, vzácně v termofytiku jsou v nadmořských výškách v relativně úzkém rozmezí 236-320 metrů nad mořem. Jedinou výjimkou je populace v Krušných horách u Rolavy, která je v 930 metrech nad mořem. Tato lokalita má návaznost na výskyty v Německu.

Výskyt cídivky na **Moravičanském jezeře**. Druh zde našli Deyl a Bednář někdy v polovině osmdesátých let minulého století, tento nález nebyl autory dosud publikován. Je téměř jisté, že se jedná o nový výskyt související s těžbou štěrkopísku. Tuto domněnku potvrzují Rybkovi nálezy druhů jako je *Typha laxmanii*, *Cyperus fuscus*, *Schoenoplectus tabernaemontanii* či *Bolboschoenus maritimus* z kraje devadesátých let. Jejich výskyt na rozdíl od cídivky zanikl během let 1994 až 1995. Otázkou je zdroj diaspor pro moravičanský výskyt. V případě cídivky lze za nejpravděpodobnější možnost považovat lokalitu u Nemilan, neboť podobné dvojice lokalit jsou i na dalších zmíněných místech v České republice.

Populace na Moravičanském jezeře byla ve svém **optimu** v rozmezí let 1990-1994, kdy zde byl největší rozsah vlhkých náplavů v iniciálních stádiích sukcese a na počátku

tohoto období zde ještě **docházelo k usazování kalů** po proprání šterkopísku. Cídivka díky svému rozrůstání extenzivním oddenkovým systémem byla schopná, na rozdíl od většiny dalších druhů, sledovat zvyšující se úroveň terénu a prorůstat na povrch. Tehdy zde byla jednoznačně nejbohatší populace v ČR na ploše 50 x 70 metrů a s pokryvností 50 až 80 %. Toto období shrnuji v publikaci (RYBKA 1995).

Zhruba od roku 1994 se situace postupně zhoršuje okolní plochy se zatahují vrbami a olšinami a jak se dostávají do generativního stadia ontogeneze zvyšuje se semenný déšť těchto druhů, což sukcesi ještě urychluje. Proto se zde provádí na části plochy blokování sukcese sečením. Tou dobou rovněž byly vytyčeny monitorovací plochy v sečeném i nesečeném porostu. Výsledky jasně potvrzují, že v zapojených olšinách po osmileté absenci disturbance druh téměř zcela ustoupil. Stav vegetačního krytu v roce 2001 je však i na sečených plochách alarmující, zvýšilo se zastoupení semenáčků olší a hrozí velmi vážné nebezpečí ústupu populace. Jako vhodné řešení je možno na dosud velké ploše populace experimentálně vyzkoušet více variant zásahů – různé intervaly seče, mechanické rozrušování půdního povrchu, nadzemní kontaktní použití herbicidu a vyhodnotit nejvhodnější způsob.

Vodní režim stanoviště se rovněž mírně mění. K první změně došlo zastavením vyplavování kalů. Poté se ještě několik let díky dohodě s pískovnou pouštěla přebytečná voda z provozu přes náplav. Poslední roky již zde voda neproudí, což může cídivku mírně poškozovat v konkurenci s ostatní vegetací.

Ochrana druhu v celé České republice musí být nutně aktivní spojená s **blokováním sukcese** na lokalitách. Hlavní filosofií záchranného programu, který je pro tento druh pro Českou republiku zpracováván, je zajistit existenci alespoň jedné bohaté populace druhu v každém z center – oblastí výskytu. Z nich je pak možno očekávat spontánní šíření na další lokality. Pro oblast střední Moravy je jedinou možnou lokalitou právě Moravičanské jezero, protože lokalita u Nemilan hostí velmi slabou populaci a vzhledem k reliéfu lokality není šance na větší plošný rozvoj populace.

Zoologická charakteristika:

Z **ichtyologického** hlediska jsou jezera ovlivňována rybářským hospodařením. Do jezer je vysazována především násada kapra obecného (*Cyprinus carpio*), dále štiky obecné (*Esox lucius*), candáta obecného (*Stizostedion lucioerca*) a sumce velkého (*Silurus glanis*). Ostatní druhy jsou vysazovány pouze doplňkově. Společenstvo ryb je ovlivňováno rybami proniklými z toku Moravy (při povodni 1997 došlo k dočasnému propojení jezer a toku Moravy a Mírovky) průvalem a přelivy při povodňových stavech. Vzhledem k absenci

mělkých, mokřadní vegetací zarostlých jezerních ploch je přirozená reprodukce ryb v jezerech značně omezena. Průzkum plůdku ryb prokázal pouze výskyt plotice obecné a cejna velkého.

Lokalita je velmi významná **ornitologicky**. V roce 2003 zde bylo zjištěno 94 druhů ptáků, z toho 70 druhů hnízdících a 24 nehnízdících, které se zde vyskytovaly na tahu nebo sem zaletovaly z okolí. Mnohé druhy patří mezi zvláště chráněné (15 druhů hnízdících a 11 druhů nehnízdících), konkrétní výčet chráněných druhů viz v kap. 2.1.

Území má rovněž velký význam **herpetologický**, konkrétní výčet vyskytujících se druhů viz v kap. 2.1.

Ze savců se v území trvale vyskytuje populace **bobra evropského** (*Castor fiber*) a lokalitu příležitostně navštěvuje **vydra říční** (*Lutra lutra*). Pravděpodobný je výskyt myšky malé (*Micromys minutus*), rejsce černého (*Neomys naomalus*) a rejsce vodního (*Neomys fodiens*). Z netopýrů byl potvrzen výskyt – netopýra vodního (*Myotis daubentoni*), netopýra večerního (*Eptesicus serotinus*), netopýra hvízdavého (*Pipistrelus pipistrelus*) a netopýra rezavého (*Nyctalus noctula*).

Přehled zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu
bukáček malý (<i>Ixobrychus minutus</i>)	hnízdící	kriticky ohrožený	rákosiny, mokřady
chřástal vodní (<i>Rallus aquaticus</i>)	hnízdící	silně ohrožený	rákosiny, mokřady
bekasina otavní (<i>Gallinago gallinago</i>)	hnízdící	silně ohrožený	podmáčené louky
pisík obecný (<i>Actitis hypoleucos</i>)	hnízdící	silně ohrožený	štěrko-písčité náplavy
rákosník velký (<i>Acrocephalus palustris</i>)	hnízdící	silně ohrožený	rákosiny
žluva hajní (<i>Oriolus oriolus</i>)	hnízdící	silně ohrožený	porosty dřevin
břehule říční (<i>Riparia riparia</i>)	hnízdící	ohrožený	PP, hnízdí ve strmých březích
moudivláček lužní (<i>Remiz pendulinus</i>)	hnízdící	ohrožený	porosty dřevin
potápka roháč (<i>Podiceps cristatus</i>)	hnízdící	ohrožený	rákosiny, mokřady
potápka malá (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	hnízdící	ohrožený	rákosiny, mokřady
strakapoud prostřední (<i>Dendrocopos medius</i>)	hnízdící	ohrožený	porosty dřevin

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu
slavík obecný (<i>Luscinia megarhynchos</i>)	hnízdící	ohrožený	porosty dřevin
lejsek šedý (<i>Muscicapa striata</i>)	hnízdící	ohrožený	lesní i nelesní biotopy
ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	hnízdící	ohrožený	křovinaté biotopy
křepelka polní (<i>Coturnix coturnix</i>)	hnízdící	ohrožený	nelesní biotopy
orlovec říční (<i>Pandion haliaetus</i>)	nehnízdící	kriticky ohrožený	PP
orel mořský (<i>Haliaetus albicilla</i>)	nehnízdící	kriticky ohrožený	PP
kvakoš noční (<i>Nycticorax nycticorax</i>)	nehnízdící	silně ohrožený	rákosiny, mokřady
volavka bílá (<i>Egretta alba</i>)	nehnízdící	silně ohrožený	rákosiny, mokřady
čáp černá (<i>Ciconia nigra</i>)	nehnízdící	silně ohrožený	PP
čírka modrá (<i>Anas querquedula</i>)	nehnízdící	silně ohrožený	rákosiny, mokřady
vodouš kropenatý (<i>Tringa ochropus</i>)	nehnízdící	silně ohrožený	PP
kormorán velký (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	nehnízdící	ohrožený	PP
moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	nehnízdící	ohrožený	PP
vlaštovka obecná (<i>Hirundo rustica</i>)	nehnízdící	ohrožený	PP
krkavec obecný (<i>Corvus corax</i>)	nehnízdící	ohrožený	PP
čolek obecný (<i>Triturus vulgaris</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	mokřady a okolí
kuňka obecná (<i>Bombina bombina</i>)	nevyhodnoceno	ohrožený	mokřady a okolí
ropucha obecná (<i>Bufo bufo</i>)	nevyhodnoceno	ohrožený	mokřady a okolí
ropucha zelená (<i>Bufo viridis</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	mokřady a okolí
rosnička zelená (<i>Hyla arborea</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	mokřady a okolí
skokan štíhlý (<i>Rana dalmatina</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	mokřady a okolí
skokan zelený (<i>Rana kl. esculenta</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	mokřady a okolí
skokan skřehotavý (<i>Rana ridibunda</i>)	nevyhodnoceno	kriticky ohrožený	mokřady a okolí
ještěrka obecná (<i>Lacerta agilis</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	lesní i nelesní biotopy

název druhu	aktuální početnost nebo vitalita populace v ZCHÚ	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	popis biotopu druhu
ještěrka živorodá (<i>Zootoca vivipara</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	lesní i nelesní biotopy
slepýš křehký (<i>Anguis fragilis</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	lesní i nelesní biotopy
užovka obojková (<i>Natrix natrix</i>)	nevyhodnoceno	ohrožený	lesní i nelesní biotopy
bobr evropský (<i>Castor fiber</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	voda a břehové porosty
vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	voda a břehy
netopýr vodní (<i>Myotis daubentonii</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	PP
netopýr večerní (<i>Eptesicus serotinus</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	PP
netopýr hvízdavý (<i>Pipistrelus pipistrelus</i>) a	nevyhodnoceno	silně ohrožený	PP
netopýr rezavý (<i>Nyctalus noctula</i>)	nevyhodnoceno	silně ohrožený	PP
kosatec sibiřský (<i>Iris sibirica</i>)	1 trs	silně ohrožený	Na hraně průlehu v severní části plochy III.A
přeslička různobarvá (<i>Equisetum variegatum</i>)	vitální populace	kriticky ohrožený	Starý, dnes zarůstající, náplav vzniklý ukládáním jemného kalového materiálu z provozu štěrkopískovny (plocha I.A) + nově vznikající obdobný náplav (plocha I.B)

2.2. Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti

Stávající charakter území se počal utvářet od roku 1967, kdy zde byla započata těžba štěrkopísku, jež pokračuje i v současnosti. Těžební činnost vedla k vytvoření velkých štěrkopískových jezer. Docházelo též k průběžným změnám tvaru jezer, a to jednak v závislosti na pokračující těžbě štěrkopísku a dále v závislosti na souběžně probíhajícím ukládání jemných pískových kalů a též na provádění následných rekultivačních opatření, jejichž cílem bylo umožnit intenzivní zemědělskou činnost na nově vytvořené orné půdě. V souvislosti s těžbou štěrku zanikly původní přírodně velmi cenné aluviální louky a

v 70. letech 20. století došlo k umělému přeložení toku Moravy. Došlo též k zmeliorování toku Újezdky a jejímu zaústění do Moravičanského jezera.

2.3. Související plánovací dokumenty, správní rozhodnutí a právní předpisy

Územní plány:

Mohelnice, nabytí účinnosti 1. 10. 2008.

Moravičany, nabytí účinnosti 4. 8. 2003.

ZÚR Olomouckého kraje, nabytí účinnosti 28. 3. 2008.

Těžba nerostů:

Dobývací prostory Mohelnice, Moravičany.

Výhradní ložiska Mohelnice 2, Mohelnice-Moravičany.

2.4. Škodlivé vlivy a ohrožení území v současnosti

Území zásadním způsobem ovlivňuje dosud probíhající těžba štěrkopísku. Z hlediska ochrany přírody je nutno negativně hodnotit způsob dříve proběhlých rekultivací (plocha III.B. a IV), jejíž cílem bylo umožnění intenzivního zemědělského hospodaření na orné půdě. V případě plochy III.B „Louky na Zátržích“ došlo již k zatravnění takto rekultivovaných ploch a lokalita je významným hnízdištěm ptáků. Vzhledem k mocnosti těžených zásob štěrkopísku nedochází, až na výjimky (plocha II.A.), při těžbě ke vzniku mělkých jezerních ploch, které by mohly zarůst litorální vegetací (rákos obecný, orobince), jež by poskytla vhodné hnízdiště a potravní nabídku pro vodní ptactvo. Vysoký potenciál území z hlediska ornitofauny (i dalších biotických složek vázaných na vodní a mokřadní ekosystémy), tak není zcela naplněn. Převážně dlouhé úseky rovných a málo členitých břehů neumožňují výraznější biologické oživení. O to významnější jsou z tohoto pohledu v území zastoupené mokřadní ekosystémy (plochy I.A až D, II.A.), na které jsou vázány hlavní předměty ochrany ZCHÚ. Cílem ochrany ZCHÚ je uchování těchto cenných ploch ve stávající kvalitě a další procentně významné zvýšení jejich podílu z celkové rozlohy rezervace, a to především na úkor plochy IV, případně (v závislosti na výsledku biologického hodnocení) i části plochy III.B.

Značný negativní vliv na biotickou složku ZCHÚ má vysoká návštěvnost území, která je zde jednak spojena se sportovním rybolovem a dále rekreací (koupání, jachting, táboření atd.). Stávající pohyb osob v území je třeba vhodně regulovat, tj. návštěvnost osob směřovat především do území mimo ZCHÚ a vybrané lokality v ZCHÚ znepřístupňovat. Další zvýšení rekreačního tlaku by mělo zásadní negativní vliv na dochované předměty ochrany ZCHÚ, především pak na význam rezervace jako cenné ornitologické lokality.

Možnosti dalšího ohrožení:

- Těžba štěrkopísku probíhající v rozporu s ochrannými podmínkami ZCHÚ a managementem území dle tohoto plánu péče.
- Zvýšení intenzity rekreačního tlaku v území. Především pak nadměrný pohyb lidí v území (zvýšené rekreační využití ZCHÚ a navazujících částí Mohelnického a Moravičanského jezera), který nebude respektovat stanovené ochranné podmínky a předměty ochrany ZCHÚ a povede tak k jeho poškozování.
- Propojení jezer v dobývacích prostorech Mohelnice 1, Mohelnice a Moravičany a vyvolané změny hladiny podzemních vod, případně s tím spojené zaústění toku Mírovky do štěrkoviště.
- Zasypání průplavu mezi Mohelnickým a Moravičanským jezerem – riziko změn hladiny vod v jezerech a vyššího zpřístupnění ZCHÚ.
- Možnost úniku ropných látek v souvislosti s těžbou štěrkopísku a provozem štěrkovny.
- Potenciální riziko intenzivního využití luk v ZCHÚ (např.: hnojení) či naopak nedostatečné obhospodařování těchto ploch (dlouhodobé neprovádění pravidelného sečení 2x ročně).
- Zvýšené množství čerpané podzemní vody v jímacím území Moravičany, jež by mohlo ovlivnit vodní režim jezer a ZCHÚ.
- Chemizace a nadměrné hnojení na polích v blízkosti ZCHÚ (mimo území CHKO), vysoké znečištění Újezdky přitékající do jezera.
- Realizace záměru výstavby Mohelnického poldru.
- Realizace záměru výstavby průplavu Dunaj – Odra – Labe ve variantě ovlivňující ZCHÚ.

2.5. Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

Chráněné území je mozaikou různých biotopů, které jsou tvořeny jak plochami mimořádně cennými (náplavy, trdliště, mokřady, kvalitní luční a lesní porosty), tak i plochami u nichž je stávající přírodovědná hodnota silně ovlivněna lidskou činností (pole, části břehů jezera). Biologický potenciál území je však velmi vysoký a je nutno jej vhodnými technickými i biologickými zásahy a úpravami systematicky zvyšovat.

2.5.1. Základní údaje o rybnících, vodních nádržích a tocích

Název nádrže	Mohelnické jezero (Jasenské jezero)
Katastrální plocha	53,07 ha
Využitelná vodní plocha	52,5 ha
Plocha litorálu	2 ha
Průměrná hloubka	--
Maximální hloubka	16 m
Postavení v soustavě *	--
Manipulační řád **	--
Hospodářsko provozní řád **	--
Způsob hospodaření	--
Intenzita hospodaření	--
Výjimka k aplikaci látek znečišťujících vodu (krmiva, hnojiva) **	--
Parametry zvláštních povodní (u rybníků III. kategorie) **	--
Uživatel	ČRS MO Mohelnice
Rybářský revír **	č. 471053 MORAVA 20 A
Zarybnovací plán **	--
Průtočnost – doba zdržení ***	--

Název nádrže	Moravičanské jezero
Katastrální plocha	(cca) 41,4 ha
Využitelná vodní plocha	41,4
Plocha litorálu	0,5 ha
Průměrná hloubka	--
Maximální hloubka	17 m
Postavení v soustavě *	--
Manipulační řád **	--
Hospodářsko provozní řád **	--
Způsob hospodaření	--
Intenzita hospodaření	--
Výjimka k aplikaci látek znečišťujících vodu (krmiva, hnojiva) **	--
Parametry zvláštních povodní (u rybníků III. kategorie) **	--
Uživatel	ČRS MO Mohelnice

Rybářský revír **	č. 471053 MORAVA 20 A
Zarybnovací plán **	--
Průtočnost – doba zdržení ***	--

* uvádí se jen u rybníků, které jsou součástí rybníční soustavy

**pokud tyto dokumenty existují, uveďte se jejich číslo a datum jejich schválení rozhodnutím příslušného úřadu a doba jejich platnosti.

*** uvádí se jen u průtočných rybníků.

2.5.2. Základní údaje o nelesních pozemcích

Popis současného stavu dílčích ploch v ZCHÚ – PP Zátrže:

I.A. Cídivkový náplav

Nejhodnotnější část náplavů s výskytem řady ohrožených druhů rostlin – především pak přesličky různobarvé (cídivky peřesté). Hnízdiště a stanoviště vzácných druhů ptactva.

Projevuje se výrazné sukcesní zarůstání plochy rákosem a zejména náletem vrb a olší. V důsledku postupné změny vodního režimu stanoviště a sukcesí dřevin dochází k redukci populace přesličky různobarvé. K první změně došlo zastavením vyplavování jemných písčitých kalů, čímž přestala být zajišťována stálá rejuvenizace území a započala přirozená sukcese plochy. Poté se ještě několik let (díky dohodě s provozovatelem pískovny) pouštěla přebytečná voda z provozu přes tento náplav. V posledních letech již zde voda neproudí, což může přesličku mírně poškozovat v konkurenci s ostatní vegetací. Nástup dřevin je každoročně potlačován na části plochy o výměře přibližně 0,4 ha vyřezáváním.

I.B. Nový náplav

Nejmladší část náplavů vznikající aktuálním vyplavováním jemných písčitých kalů z provozu šterkovny. V území se již uchytila populace přesličky různobarvé a lokalita má tak zásadní význam pro další přetrvání tohoto druhu v ZCHÚ. Potenciálně se tak jedná o nejdůležitější (mikro)lokalitu pro výskyt přesličky různobarvé v ČR.

Náplav využívají i bahňáci (např. kulík říční), kteří se zde pokoušejí hnízdit. Rušivým vlivem je zde z tohoto hlediska návštěvnost území, které by měla být eliminována (zneprůstupnění náplavu).

I.C. Studijní náplavy

Plocha starých náplavů s různou mírou zvodnění a stupněm sukcese. Projevuje se

postupné zarůstání území náletem dřevin (olše, vrba). Nedaří se udržet vodní režim území, který je závislý na směřování přebytečné vody z propírání písků do plochy těchto náplavů.

Velmi významná je tůň, jež sousedí s vodní plochou ryb. revíru „Oko u poroka“, od níž je oddělena hrází. Tato lokalita slouží jako rozmnožiště a stanoviště obojživelníků a plazů (skokan skřehotavý, skokan zelený, kuňka obecná, rosnička zelená, čolek obecný, užovka obecná atd.) a hnízdiště vzácného vodního ptactva. Na obnaženém dně se vyskytuje bohatá populace bahničky jehlovité (*Eleocharis acicularis*).

I.D. Mokřad na Zátržích

Větší tůň s přilehlým mokřadem a bohatě vytvořenými litorálními porosty (rákos obecný, orobinec širolistý). Hnízdiště vzácného vodního ptactva (např. chřástal vodní, rákosník velký, strnad rákosní, atd.) a rozmnožiště obojživelníků (skokan skřehotavý, skokan zelený, kuňka obecná, atd.).

II.A. Mohelnické jezero – oblast Trdliště

Bohatě rozčleněné pobřeží s poloostrovy a ostrovy, které představuje mělký záliv Mohelnického jezera. Hnízdiště vzácných vodních ptáků (pisíka obecného, atd.).

II.B. Mohelnické jezero – oblast podél jižního břehu

Jižní část Mohelnického jezera s tvarově velmi rozčleněným pobřežím, vytvářející jednak menší zátoky na západě (biotop bobra evropského), dále navazující břeh, jež sousedí s plochou „I.B. Nový náplav“, který dále jihovýchodně pokračuje vysokým kolmým břehem (hnízdiště břehule říční) směrem k průplavu.

II.C. Průplav

Průplav spojující Mohelnické a Moravičanské jezero.

II.D. Moravičanské jezero – zátoka u Cídivkového náplavu

Zátoka Moravičanského jezera podél Cídivkového náplavu a přilehlého měkkého luhu (plocha V.C. Luh u Cídivkového náplavu). Loviště a potravní základna pro některé druhy vodních ptáků (např. bukáček malý).

II.E. Moravičanské jezero – oblast podél severního břehu

Pás Moravičanského jezera podél jeho severního břehu.

III.A. Moravičanské louky

Pruh luk, které se táhnou mezi tokem Moravy a Moravičanským jezerem. Jedná se o kvalitní vlhké louky (psárka luční, lipnice luční, kostřava luční, metlice trsnatá, ovsík vyvýšený, atd.) s řadou terénních sníženin a rozptýlené dřevinné zeleně (vrba, olše) při V břehu Moravičanského jezera. Z význačnějších druhů zde roste kosatec sibiřský (*Iris sibirica*), rozrazil dlouholistý (*Pseudolysimachion maritimum*) a žlutůcha lesklá (*Thalictrum lucidum*).

III.B. Louky na Zátržích

Velká plocha (poloostrov) mezi Moravou, jezery a lesem (plocha V.A. Starý luh na Zátržích a V.B. Háj u Moravy). V současnosti je tento poloostrov tvořený loukou, která zde nahradila dřívější pole, jež zde vzniklo rekultivací území po těžbě šterkopísku. Plošně významné části luk jsou zde podmáčené (hnízdiště čejky chocholaté a bekasiny otavní). Na části plochy existuje záměr obnovy těžby šterku a částečně zde již proběhly terénní úpravy (skrývka zeminy), jež vytvořily prostředí vhodné pro rozmnožování obojživelníků (zejména kuňky obecné). Byl zde také zjištěn výskyt ohroženého kypřeje yzopolistého (*Lythrum hyssopifolia*) a vzácné blatěnky vodní (*Limosella aquatica*). Uvnitř této rozsáhlé plochy se nachází plocha „I.D. Mokřad na Zátržích“.

III.C. Mohelnické louky

Pruh luk, které jsou vymezeny tokem Moravy, Mohelnickým jezerem (plochou II.A. Mohelnické jezero – oblast Trdliště) a lesem (plocha V.B. Háj u Moravy). Jedná se o vlhkou, zatím druhově poměrně chudou louku.

IV. Lada – pole

Rozsáhlé území, které bylo rekultivováno na ornou půdu (v současnosti neobděláváno), se nachází uprostřed ostatních přírodně cenných ploch.

V.A. Starý luh na Zátržích

Lužní porost s řadou starých vrb, topolů a mrtvým ramenem Moravy. Hnízdiště druhů ptáků vázaných na bohatě zarostlá místa a staré stromy (např. lejsek šedý, strakapoud prostřední).

V.B. Háj u Moravy

Mladší dřevinný porost tvořený převážně břízou a vrbou.

V.C. Luh u Cídivkového náplavu

Nejstarší část náplavů, dnes již souvisle zarostlá náletem břízy, vrb a olše lepkavé. Část této plochy byla ještě v nedávné minulosti dosti zvodnělá, nedaří se ovšem udržet vodní režim území, který je závislý na směřování přebytečné vody z propírání písků do této mikroplochy.

V.D. Hájek

Menší remíz tvořený listnatým hájkem, jež je obklopen plochou „IV. Lada - pole“.

Přílohy:

- Příloha č. 2/3: Přehled dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

- Příloha č. 1/3: Zákres dílčích ploch a objektů

2.6. Zhodnocení výsledků předchozí péče a dosavadních zásahů do území a závěry pro další postup

Předchozí management v MZCHÚ byl prováděn v souladu s předcházejícím plánem péče (Rybka 1994).

Z nejvýznamnějších provedených zásahů a opatření lze uvést:

- Blokování a zpomalení sukcesních procesů na ploše I.A. Cídivkový náplav s cílem udržení populace cídivky peřesté.
- Zatravnění plochy III.B. Zátrže Moravy.
- Zajištění pravidelné péče o luční společenstva v ZCHÚ (sečení 2x ročně).
- Řešení majetkoprávních vztahů, především převod pozemků ze správy Pozemkového fondu ČR do Fondu pozemků ZCHÚ při AOPK ČR.
- Ve spolupráci s MO ČRS Mohelnice průběžné zajišťování úklidu území od černých skládek a odpadů.

- Program vysazení a monitoringu bobra evropského v ZCHÚ.

Doposud chybějící nebo nedostatečně prováděné zásahy a opatření:

- Neúčinná strážní služba v území.
- Nerealizace opatření a zásahů zvyšujících zastoupení mokřadních ploch a jezerních litorálů v ZCHÚ.
- Nezajištění dostatečného zvodnění plochy I.C. a I.A.

Nejvýznamnější doporučená opatření a zásahy do budoucna:

- V dohodě s provozovatelem šterkovny provést územní vymezení těžebních záměrů v ZCHÚ a stanovení celkového provozu šterkovny, který bude v souladu s ochranou ZCHÚ.
- Ve spolupráci s uživateli rybářských revírů provést stanovení režimu sportovního rybářství v ZCHÚ (tj. územní a sezónní omezení rybolovu) ve prospěch zajištění předmětů ochrany.
- Realizovat úpravu jachtingu v souladu se zajištěním předmětů ochrany ZCHÚ (tj. územní omezení jachtingu).
- Blokovat sukcesi ve prospěch populace přesličky různobarvé odtěžením svrchní vrstvy náletem zarostlého náplavu na části plochy I.A.
- Zvýšit strážní službu v území se zaměřením na kontrolu ochranných podmínek a předmětů ochrany ZCHÚ a na informovanost návštěvníků rezervace.
- Řešení majetkoprávních vztahů (výkupy a převody pozemků).
- Realizovat zatravnění (případně částečné zalesnění) plochy IV.
- Výhledové provedení revitalizace (rekultivace) v ZCHÚ se zaměřením na vytvoření mokřadních ploch a jezerních litorálů – plocha IV, příp. obnovu mokřadních biotopů stávajících (zejm. plocha I.C – jih a I.D - východ).
- Pokračovat v realizaci doposud prováděných managementových zásahů a opatření (management přesličky různobarvé, sečení luk, atd.).

2.7. Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

V případě možných kolizí je prioritním zájmem ochrany přírody postupovat tak, aby byl zajištěn co nejlepší stav chráněného území a zabezpečeny jednotlivé předměty ochrany uvedené v bodu 1.6.

Jednoznačnou prioritou ochrany přírody je ochrana ZCHÚ jako hnízdní lokality (vodního) ptactva, lokality výskytu obojživelníků (zejm. kuňky ohnivé) a kriticky ohroženého druhu – přesličky různobarvé.

3. Plán zásahů a opatření

3.1. Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1. Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

a) péče o rostliny

Jedním z prioritních zájmů ochrany přírody v ZCHÚ je zachovat na lokalitě populaci přesličky různobarvé. V současnosti je výskyt tohoto druhu znám ze dvou dílčích ploch – I.A. Cídivkový náplav a I.B. Nový náplav.

Těžiště výskytu populace přesličky různobarvé je dosud soustředěno na ploše I.A. Cídivkový náplav, ovšem dlouhodobá tendence je, vzhledem k ukončení vyplavování jemných kalů v této lokalitě a vzhledem k biologii tohoto druhu, u této subpopulace charakterizována trvalým ústupem. Tento populační vývoj musí být vhodným managementem maximálně možné zpomalován a prodlužován, tak aby druhá subpopulace přesličky různobarvé na ploše I.B. Nový náplav mohla být dostatečně stabilizována a v budoucnu se mohla bezpečně rozvíjet. Současný vývoj lokality přesličky různobarvé na ploše I.B. Nový náplav není v zásadě nutné měnit, naopak je žádoucí udržet chod stávajících procesů, které jsou podmíněny vyplavováním vody nesoucí jemné písčité kaly.

Invazní neofyty: V území se v současnosti vyskytují v kontrolovatelném množství. Nejrozsáhlejší výskyt je u bolševníku velkolepého (*Heracleum mantegazzianum*), který se objevuje v množství několika desítek rostlin zejména při břehu Moravy, ale i v ploše louky v plochách III.B a III.C. Bolševník je zde každoročně likvidován a potlačování jeho výskytu je třeba provádět i nadále. V JZ cípu plochy V.A při břehu jezera a v JV okraji plochy V.B při břehu Moravy se vyskytuje křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*). Tyto porosty byly v posledních letech pravidelně likvidovány, musí však být i nadále kontrolovány a chemicky ošetřovány až do úplného vymizení. Dále je třeba v území zasahovat i proti trnovníku akátu (*Robinia pseudacacia*) a v případě jejich budoucího výskytu i proti dalším invazním druhům neofytů, které mohou negativně ovlivňovat původní společenstva, jako jsou např. slunečnice topinambur (*Helianthus tuberosus*), křídlatky (*Reynoutria* sp. div.), javor jasanolistý (*Acer negundo*) a další.

b) péče o živočichy

Sportovní rybolov:

Mohelnická jezera jsou Českým rybářským svazem – MO Mohelnice využívána ke sportovnímu rybolovu (revír 471 053 Morava 20 A). Z hlediska předmětu ochrany ZCHÚ, konkrétně pak z pohledu ochrany hnízdních lokalit a potravních stanovišť vodního ptactva, je nezbytné územně a sezónně upravit výkon práva rybářství, tak aby nedocházelo k jeho ohrožování a poškozování. Ke sportovnímu rybolovu budou přednostně využívány ty části jezer, které se nacházejí mimo ZCHÚ.

Myslivost:

Území přírodní památky Zátrže je součástí honitby Moravičany, kterou využívá nájemce honitby - Myslivecké sdružení Doubrava se sídlem v Moravičanech. Výkon práva myslivosti je na území PP Zátrže možný jen při respektování zájmů ochrany přírody, tj. ochranných podmínek a předmětů ochrany ZCHÚ.

c) zásady jiných způsobů využívání území

Těžební činnost a provoz štěrkovny:

Hlavní hospodářskou aktivitou současnosti i blízké budoucnosti je v prostoru PP Zátrže těžba štěrkopísku. Tato činnost měla hlavní vliv při utváření stávající podoby území Mohelnických jezer a v části tohoto území nepřímo vedla k vytvoření sekundárních přírodně cenných biotopů, které jsou dnes součástí ZCHÚ.

Zájmem ochrany přírody je uchovat a posílit předměty ochrany ZCHÚ (např.: výskyt populace přesličky různobarvé, zachování významné ornitologické lokality) a přitom umožnit pokračování těžby štěrkopísku v rozsahu a podobě, který nebude v rozporu s předměty ochrany ZCHÚ. Z tohoto pohledu je zapotřebí vzájemně sladit zájmy na realizaci těžby (včetně následných rekultivačních opatření) v dobývacích prostorech a zájmy na ochraně přírody ZCHÚ. Postup těžby štěrkopísku a rekultivací je specifikován Plánem otvírky, přípravy a dobývání (POPD), management chráněného území je obsažen v Plánu péče o Přírodní památku Zátrže. Tyto dva základní materiály by měly být vzájemně provázány a navrhované zásahy a opatření by si měly v zásadě odpovídat, tak aby nedocházelo ke střetům jednotlivých zájmů. Proto by bylo nanejvýš vhodné oba materiály aktualizovat a v rámci jejich přepracování dohodnout vzájemně přijatelné a výhodné řešení, které zajistí hlavní předměty zájmů obou stran.

K okruhům otázek, které je třeba mezi ochranou přírody a těžební společností dořešit například náleží:

- zasypání průplavu mezi Moravičanským a Mohelnickým jezerem,
- otázka další těžby v prostoru Moravičanského jezera,
- řešení rekultivačních a revitalizačních opatření.

3.1.2. Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

I. Mokřady

– I.A. Cídivkový náplav

Prioritním zájmem ochrany přírody je zpomalit probíhající sukcesi lokality, tj. plochu uchovat v iniciálních stádiích sukcese, a tím v maximální možné míře podporovat přetrvávání populace cídivky peřesté na této lokalitě. Mimo stávající každoroční odstraňování náletových dřevin v průběhu vegetační sezóny, by při hledání řešení bylo vhodné na dosud velké ploše populace experimentálně vyzkoušet více variant zásahů a opatření:

- nadzemní i podzemní likvidace náletu olší, vrb a dalších dřevin (termín – každoročně od konce září do března), mechanické rozrušování půdního povrchu, resp. odtěžení svrchní vrstvy náplavu s náletem dřevin,
- nadzemní kontaktní použití herbicidu na potlačení nežádoucích druhů.

Posléze vyhodnotit nejvhodnější způsob managementu, jež může spočívat v určité kombinaci výše uvedených opatření.

Prospěšné by rovněž bylo alespoň částečné obnovení vypouštění přebytečných vod z provozu šterkovny, čímž by se zlepšil vodní režim lokality.

Doporučuje se rovněž minimalizovat vstup veřejnosti na plochu, zejména je zde nutné vyloučit koupání (toto opatření bylo navrhováno již v předchozím plánu péče). K tomuto provést minimálně instalaci informačních cedulí a viditelných značek ohraničujících místa s omezením vstupu.

– I.B. Nový náplav

Nejperspektivnější lokalita výskytu populace cídivky peřesté v rámci ZCHÚ. Stávající vývoj plochy je optimální a je žádoucí jej uchovat i nadále v tomto stavu (to znamená zachovat vypouštění vody a jemných písčitých kalů z provozu šterkovny). Negativním vlivem je odebírání naplaveného písku a s tím spojený vjezd na lokalitu.

Z hlediska ochrany zde hnízdících ptáků, ale i ochrany samotné cídivky, je potřebné zajistit znepřístupnění této lokality veřejnosti (provést vhodným oplocením a terénními zábranami).

– I.C. Studijní náplavy

Stěžejním opatřením pro tuto plochu je zlepšení vodního režimu, který byl v minulosti zabezpečován vypouštěním přebytečných vod z provozu šterkovny. Pokud nebude možnost toto opatření obnovit, lze docílit částečné zlepšení situace úpravou přepadu pod hrází (hráz mezi plochou I.C. a V.C.) a umělým vytvořením několika menších vodních ploch – tůní. Doporučuje se na vybraných plochách přistoupit k opakované likvidaci náletových dřevin, s cílem omezit zarůstání plochy dřevinami.

Případné rybářské využívání tůně (mokřadu) obnovené do celoročně zvodnělé podoby v jižní části lokality není z hlediska ochrany přírody žádoucí (celoroční zákaz rybolovu a vysazování ryb).

– I.D. Mokřad na Zátržích

Kvalitní plocha nevyžadující výrazných managementových zásahů. Prioritní je udržení stávajícího vodního režimu, který by mohl být ohrožen v případě přílišného přiblížení těžby šterkopísku k této lokalitě.

Případné rybářské využívání tůně a mokřadu není žádoucí (celoroční zákaz rybolovu a vysazování ryb). Mokřad ve východní části plochy, v současnosti již dosti zazemněný a zarostlý dřevinami, je potřeba prohloubit a část stínících dřevin odstranit (výskyt kuňky obecné). Při obnově mokřadu je nutno postupovat citlivě, a preferovat mokřad s výslednou periodicitou vysychání (v tůni celoročně zvodnělé existuje riziko zavlčení a přežívání nevhodné rybí obsádky).

II. Jezera

– II.A. Mohelnické jezero – oblast Trdliště

Kvalitní území – možno ponechat bez zásahů. Navrhuje se ovšem odstranění náletové dřevinné vegetace z ostrovů (nebo aspoň její části), a to pro zvýšení atraktivity hnízdního stanoviště vodních ptáků. Dále se doporučuje instalovat podložky pro hnízdění vodních ptáků.

Z hlediska ochrany hnízdění vodního ptactva je nutné v tomto území nadále zajistit celoroční omezení rybolovu a rekreace (koupání, jachting, apod.).

– II.B. Mohelnické jezero – oblast podél jižního břehu

Zájmem ochrany přírody je uchovat stávající morfologickou členitost břehů (zálivy, poloostrovy) v západní části této plochy. Ve spolupráci s provozovatelem šterkovny je třeba vyřešit další postup těžebních a rekultivačních prací v této lokalitě.

Východní část břehů v této ploše je hnízdištěm břehulí říčních. Kolonie břehulí jsou vázány na kolmé, opakovaně erodované břehy. V případě potřeby (po vyhodnocení ornitologem) je možné (v mimohnízdním období) po dohodě se šterkovnou provést sanaci břehů s cílem jejich úpravy do optimálního stavu.

Z hlediska ochrany hnízdění vodního ptactva je v tomto území nutné přistoupit k celoročnímu omezení rekreace (koupání, jachting).

– II.C. Průplav

Jednoznačným zájmem ochrany přírody je zachování průplavu mezi Mohelnickým a Moravičanským jezerem. Zasypání průplavu (obsažené v návrhu rekultivací) mezi Mohelnickým a Moravičanským jezerem by mělo negativní vliv na změnu hladin vody v jezerech a představovalo by nežádoucí vyšší zpřístupnění ZCHÚ (zejména plochy III.B.). Z tohoto důvodu je zapotřebí v území realizovat „vodní“ typ rekultivace nebo ponechat plochu ve stávajícím stavu.

Z hlediska ochrany hnízdění vodního ptactva je v tomto území žádoucí přistoupit k omezení rekreace (koupání, jachting).

– II.D. Moravičanské jezero – zátoka u Cídivkového náplavu

V rámci revitalizačního projektu (či studie) pro vytvoření mokřadních biotopů v ploše IV. je vhodné ověřit možnost realizace mělčin a ostrůvků v této ploše (toto opatření bylo navrhováno i předchozím plánem péče).

Z hlediska ochrany hnízdění vodního ptactva je v tomto území žádoucí přistoupit k omezení rekreace (koupání, jachting).

– II.E. Moravičanské jezero – oblast podél severního břehu

Z hlediska ochrany hnízdění vodního ptactva je v tomto území žádoucí přistoupit k územnímu a sezónnímu omezení rekreace (koupání, jachting).

III. Louky

– III.A. Moravičanské louky

Louky je zapotřebí pravidelně udržovat – sekat dvakrát ročně v obvyklých termínech na přelomu května a června (první seč) a v srpnu (druhá seč). Sklizenou hmotu je nutno odstranit mimo plochu. Na použitou techniku nejsou zvláštní požadavky. Vhodné je ponechávat při každé seči neposečené části v celkovém rozsahu 10 – 20 % plochy jako refugium pro bezobratlé živočichy. V současnosti jsou travní porosty obhospodařovány společností Mohelnická zemědělská a.s.

Na loukách stojící sloupy elektrického vedení (vedení je v současnosti odstraněno) je vhodné, v případě jejich dalšího nevyužití pro elektrické vedení, osadit hnízdními podložkami pro čápy bílé.

– III.B. Louky na Zátržích

Louky je zapotřebí pravidelně udržovat – sekat dvakrát ročně v obvyklých termínech na přelomu května a června (první seč) a v srpnu (druhá seč). Sklizenou hmotu je nutno odstranit mimo plochu. Na použitou techniku nejsou zvláštní požadavky. Vhodné je ponechávat při každé seči neposečené části v celkovém rozsahu 10 – 20 % plochy jako refugium pro bezobratlé živočichy. V současnosti jsou travní porosty obhospodařovány společností Mohelnická zemědělská a.s.

Na části plochy existuje záměr rozšíření těžby štěrkopísku a na dílčí části této plochy již proběhly přípravné práce (skrývka zeminy). Ve spolupráci s provozovatelem štěrkovny je třeba vyjasnit další postup v této věci a v případě budoucí realizace těžby je předem zapotřebí vyhodnotit vliv této činnosti na předměty ochrany ZCHÚ. Především pak na ovlivnění vodního režimu území. Na lokalitě se nacházejí podmáčené louky (hnízdíště bekasiny otavní) a cenný mokřad (plocha I.D.). V případě zde obnovené těžby by samozřejmě součástí byla příslušná kompenzační opatření (tj. tvorba jezerních litorálních ploch a mokřadů, rozčlenění břehové linie, atd.). Celý záměr je nutné posoudit v rámci biologického hodnocení. Pokud nebude přistoupeno k obnovení těžby v této ploše, je nutné sanovat již provedené přípravné práce, zejména pak zrušení (odvoz) navršené deponie zeminy. Vlastní území skrývky je pak možno navrátit do původního stavu (obnovení louky), vhodnější je ovšem tuto plochu rekultivovat revitalizačním způsobem (vytvoření mělkého jezerního zálivu, navazujících samostatných tůní a mokřadů).

– III.C. Mohelnické louky

Louky je zapotřebí pravidelně udržovat – sekat dvakrát ročně v obvyklých termínech na přelomu května a června (první seč) a v srpnu (druhá seč). Sklizenou hmotu je nutno odstranit mimo plochu. Na použitou techniku nejsou zvláštní požadavky. Vhodné je ponechávat při každé seči neposečené části v celkovém rozsahu 10 – 20 % plochy jako refugium pro bezobratlé živočichy. V současnosti jsou travní porosty obhospodařovány společností Mohelnická zemědělská a.s..

V rámci plnění povinností správce vodního toku a plnění povinností vlastníka vodního díla je přípustné vykonávat na plochách III.A, III.B a III.C na pravém břehu vodního toku Morava tyto činnosti, které nejsou považovány za poškozování přírodní památky:

- sanace nátrží,
- odstraňování dřevin, které hrozí vyvrácením do koryta vodního toku a odstraňování nepůvodních dřevin,
- sečení břehových porostů.

Toto manipulační pásmo o šířce 8 m je vyznačeno v příloze č. 1/3 a vychází z § 49 odst. 2 písm. 'b' zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

IV. Lada - pole

Tato velká plocha je po provedené rekultivaci využívána jako orná půda v současnosti ležící ladem. Předmětná dílčí plocha se nachází uvnitř ZCHÚ a její bezprostřední okolí patří k nejcennějším částem rezervace (plochy I.A., I.B. a I.C.). Proto je v rámci tohoto plánu péče navrhováno tuto plochu revitalizovat a zvýšit tak její ekologickou stabilitu. V první fázi by mělo být provedeno založení trvalého travního porostu v celé ploše této lokality a území by mělo být nadále využíváno jako louka (tj. sekat dvakrát ročně v obvyklých termínech na přelomu května a června a v srpnu, sklizenou hmotu odstranit mimo plochu). K založení lučního společenstva na této ploše by měla být použita osevní směs semen získaná sběrem na stanovištně odpovídající druhově bohaté louce ležící na území CHKO Litovelské Pomoraví resp. v obdobné geografické vzdálenosti (např. louky v blízkosti PR Kačení louka) nebo regionální osevní směs odpovídajícího druhového složení, pokud bude taková k dispozici. Na použitou techniku nejsou zvláštní požadavky. V další fázi, v závislosti na vyhodnocení revitalizačního záměru (zpracování - koncepční studie, biologického hodnocení, atd.), by mohlo být přikročeno k přípravě revitalizačního projektu a následně k samotné realizaci. Základním principem revitalizace by byla vodní rekultivace území s cílem vytvoření

hodnotných mokřadních, litorálních a vodních ploch (tůň, jezírka, mělké zálivy jezera, ostrovy, poloostrovy). V případě nemožnosti realizace tohoto revitalizačního záměru bude území využíváno převážně jako louka, s možností doplnění plochy o prvky menších remízů a solitérních dřevin.

V. Lesy

– V.A. Starý luh na Zátržích

Porost ponechat bez zásahu, zejména starší dřevinné porosty ponechávat samovolnému rozpadu. Doporučuje se realizovat instalaci několika hnízdních podložek a budek na vhodné stromy.

– V.B. Háj u Moravy

Porost ponechat přirozenému vývoji. Realizovat odstranění skládky z území.

V rámci plnění povinností správce vodního toku a plnění povinností vlastníka vodního díla je přípustné vykonávat na této ploše na pravém břehu vodního toku Morava tyto činnosti, které nejsou považovány za poškozování přírodní památky:

- sanace nátrží,
- odstraňování dřevin, které hrozí vyvrácením do koryta vodního toku a odstraňování nepůvodních dřevin,
- sečení břehových porostů.

Toto manipulační pásmo o šířce 8 m je vyznačeno v příloze č. 1/3 a vychází z § 49 odst. 2 písm. 'b' zákona č. 254/2001 Sb., o vodách.

– V.C. Luh u Cídivkového náplavu

Porost ponechat přirozenému vývoji. Realizovat odstranění skládky z území.

– V.D. Hájek

Zásahy v této ploše nejsou navrhovány.

3.2. Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

Oproti územnímu vymezení v předchozím plánu péče je v tomto pl. péče zásadní změnou vymezení ZCHÚ, a to vypuštění vlastního Moravičanského jezera z přírodní rezervace a převedením jej do ochranného pásma. Navržené vymezení ZCHÚ tak zahrnuje nejcenější lokality, které jsou soustředěny na rozsáhlých „poloostrovech“ mezi Mohelnickým a Moravičanským jezerem, včetně přilehlých vodních (jezerních) ploch.

3.3. Zaměření a vyznačení území v terénu

Vyznačení hranic přírodní památky je v terénu provedeno tabulemi s malým státním znakem a červeným pruhovým značením.

Je třeba doplnit vyznačení hranic ZCHÚ v těchto lokalitách a provést následující opatření:

- V souvislosti s navrhovanou změnou hranic ZCHÚ je třeba v nově vymezené části ZCHÚ doplnit tabule s malým státním znakem a červeným pruhovým značením. Doporučuje se rovněž instalace sloupů na protilehlých březích ke směrovému vyznačení hranic ZCHÚ nad vodní plochou – jezerech.
- Průběžně je zapotřebí udržovat a doplňovat značení ZCHÚ v terénu tabulemi se státním znakem (náhrada za poškozené cedule) a obnovovat pruhové značení.
- Provést v terénu vytyčení hranic některých pozemkových parcel.
- Provést opravu obsahu a přemístění stávajících informačních a naučných panelů.
- Zajistit umístění regulačních tabulí (zákaz koupání, zákaz lovení ryb - ve vymezených úsecích, zákaz vstupu, apod.).
- Případně instalovat dopravní značky „zákaz vjezdu motorových vozidel“ (po dohodě s dopravním inspektorátem Policie ČR).

Hranice ZCHÚ jsou vedeny po hranicích pozemků. Pouze u pozemků p.č. 2949/1, 2949/17, 2949/19, 2949/49, 2949/55 a 2949/61 v k.ú. Mohelnice je zapotřebí vyhotovit GP pro rozdělení parcel, jelikož část pozemků se nachází mimo ZCHÚ.

3.4. Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

Tímto plánem péče je navrženo přehlášení (nové územní vymezení) území ZCHÚ a plán péče je tak součástí podkladů potřebných k příslušnému správnímu řízení orgánu ochrany přírody.

Zásadní územní změnou ve vymezení ZCHÚ je vypuštění většiny plochy vlastního Moravičanského jezera a jeho zahrnutí do vyhlášeného ochranného pásma. Navržené vymezení ZCHÚ tak zahrnuje nejcennější lokality, které jsou soustředěny na rozsáhlých „poloostrovech“ mezi Mohelnickým a Moravičanským jezerem, včetně přilehlých vodních (jezerních) ploch.

3.5. Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Rekreační využití Mohelnických jezer je třeba sladit s ochranou přírodní památky Zátřže. Zcela přednostně by k rekreaci měly být využívány ty části jezer, a těch je většina, které se nacházejí mimo ZCHÚ. Ovšem ani tyto oblasti nelze využívat ke komerčním účelům a rozvíjet zde podnikatelské aktivity (např. stavby), jelikož se toto území stále nachází na území II. zóny CHKO Litovelské Pomoraví. Rovněž by tento způsob rekreace bezprostředně negativně ovlivnil sousedící území přírodní památky a předměty ochrany tohoto ZCHÚ.

Z hlediska OP je individuální rekreace-koupání možná pouze mimo území přírodní památky Zátřže.

3.6. Návrhy na vzdělávací využití území

Chráněné území by mělo doplňkově sloužit k ekologické výchově, poučení a vzdělání veřejnosti. Proto jsou v plánu péče o PP navržena opatření, která by měla tento cíl podpořit. Jedná se zejména o zajištění dostatečné informovanosti návštěvníků o významu chráněného území. K zabezpečení tohoto úkolu je možno též uskutečňovat odborně prováděné exkurze, které by byly určeny pro školní mládež, ale i nejširší veřejnost. Mimořádnou pozornost je třeba věnovat zajištění informací pro obyvatele Mohelnice, Moravičan a dalších obcí (Stavenice).

3.7. Návrhy na průzkum či výzkum území a monitoring

Přírodní památka je významnou vědeckou plochou, důležitou zejména pro sledování sukcesních vazeb dynamicky se rozvíjejících ekosystémů. Proto je nutno v pravidelných intervalech zajišťovat její monitoring a to zejména ornitologický, herpetologický, ichtyologický, hydrobiologický a botanický. Velmi vhodné je umisťování vědecko-výzkumných prací, výzkumných a grantových úkolů a to především v rámci diplomových prací, apod..

Prvořadým úkolem je zajistit odborné sledování těch složek chráněného území, které mají vztah k předmětu ochrany přírodní památky. V této souvislosti je třeba soustavně zabezpečovat provádění ornitologických výzkumů, a to zvláště zaměřených na monitoring hnízdění vodních ptáků a ovlivnění tohoto hnízdění vysokou návštěvností území přírodní památky.

Pozornost bude věnována i nově revitalizovaným územím, které je třeba průběžně monitorovat, sledovat jejich dynamický vývoj a na základě doporučených opatření jej pomocí dílčích zásahů směřovat žádoucím směrem.

Při realizaci repatriačních programů je zapotřebí zajistit sledování jejich efektivnosti.

4. Závěrečné údaje

4.1. Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů prací)

Druh zásahu (práce) a odhad množství (např. plochy)	Orientační náklady za rok (Kč)	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Jednorázové a časově omezené zásahy		
Značení hranic ZCHÚ (znaky), 10 ks	-----	25.000
Oprava znač. hranic ZCHÚ (znaky)	-----	20.000
Značení hranic ZCHÚ sloupy, 2 ks	-----	20.000
Pruhové značení hranic ZCHÚ, 3x 1 km	-----	4.500
Oprava a přemístění stávajících informačních tabulí, 8 ks	-----	80.000
Umístění zábran na omezení vstupu, 2x 100 m	-----	200.000
Stržení povrchu plochy cívčkového náplavu, 4x	-----	40.000
Vybudování tůní, 2x	-----	200.000
Výroba a instalace hnízdních podložek pro vodní ptáky, 3 ks	-----	75.000
Výroba a instalace podložek pro čápy bílé, 2 ks	-----	10.000
Zatravnění lad a vytvoření TTP, 12 ha	-----	427.000
Realizace reintrodukčních programů, inventarizační výzkumy, 5x	-----	75.000
Zpracování revital. studií, BH a PD	-----	dle samostatného záměru
Realizace revitalizačních akcí	-----	dle samostatného záměru
Celkem (Kč)	-----	1.196.500
Opakované zásahy		
Managament přesličky různobarvé (odstranění náletů)	12.000	120.000
Sečení luk lehkou mechanizací a úklid hmoty (2 x 0,7 ha)	11.200	112.000
Sečení luk mechanizací a úklid hmoty (2 x 6,1 ha)	36.600	73.200
Sečení luk mechanizací a úklid hmoty (2 x 12,2 ha)	73.200	512.400
Likvidace invazních neofytů	10.000	100.000
Úklid odpadu a skládek	10.000	100.000
Odstraňování náletových dřevin	30.000	150.000
Celkem (Kč)	183.000	1.167.600

4.2. Použité podklady a zdroje informací

- 1) Anonymus (1992): Zákon o ochraně přírody a krajiny. Sbírka zákonů č. 114/1992.
- 2) Anonymus (1999): Osnova plánů péče o národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace a přírodní památky a jejich ochranná pásma. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- 3) Anonymus (2001): Výsledky botanického průzkumu území DP Mohelnice 1, Mohelnice a Moravičany a jejich okolí, 28. str., Brno.
- 4) Balun, D. (1995): IG průzkum, Mohelnice – Moravičanská jezera, 10 str. + přílohy, Brno.
- 5) Fuksová, J. (2000): Projekt provedení skryvkových prací v DP Mohelnice, Alas Morava, s.r.o., výroba stavebních hmot, Mohelnice.
- 6) GeoVision s.r.o. (2001): Nerostný surovinový potenciál CHKO a limity jeho využití – CHKO Litovelské Pomoraví, studie 153 str., Praha
- 7) Havlíček, T. (1995): Úprava biotopu PR Moravičanské jezero, územně – technické podklady 19. str., Brno.
- 8) Help forest, spol. s r.o. (1996): Mokřadní biocentrum Moravičanské jezero – Zátrže Moravy, projekt tůní, Olomouc.
- 9) Jeziorski, P. (2001): Vážky (Odonata) a vodní brouci (Coleoptera) šterkoviště Mohelnice, 4. str., Havířov.
- 10) Jurajda, P., Zukal, J., Honza, M. (2001): Vertebratologická studie šterkoviště Mohelnice, Ústav biologie obratlovců AV ČR, 9. Str., Brno.
- 11) Koliáš, K. (1993): Studie – následná rekultivace pískovny Mohelnice, Báňský inženýring Olomouc, Olomouc.
- 12) Koliáš, K. (1995): Plán otvírky, přípravy a dobývání v DP Mohelnice 1996 – 2018, Báňský inženýring Olomouc, Olomouc.
- 13) Kovařík, P. (2003): Ornitologický průzkum PR Moravičanské jezero a nejbližšího okolí – závěrečná zpráva, 16. str., Olomouc.
- 14) Machar, I. a kol. (1997): Plán péče o CHKO Litovelské Pomoraví, 279. str., Olomouc.
- 15) Petříček, V. a kol. (1999): Péče o chráněná území, I. Nelesní společenstva. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.
- 16) Peška, J. (1999): Unikátní archeologický objev u Mohelnice, Střední Morava – kulturněhistorická revue, str. 4 –7, Olomouc.

- 17) Rybka, V. (1993): Stručná charakteristika biologických hodnot okolí Mohelnického jezera, 6 str., Olomouc.
- 18) Rybka, V. (1994): Plán péče pro maloplošné zvláště chráněné území na období 1994 – 2003, PR Moravičanské jezero, 8. str., Olomouc
- 19) Rybka, V. (2001): Vyjádření ke studii "Štěrkoviště Mohelnice – studie odtokových poměrů" s ohledem na výskyt cídivky peřesté, 4. str., Olomouc.
- 20) Skácelová, O. (2001): Předběžná zpráva z algologického výzkumu štěrkoviště Moravičanské jezero, 1. str., Brno.
- 21) Skácelová, O. (2002): Předběžné výsledky algologického průzkumu štěrkových jezer Moravičany – Mohelnice (CHKO Litovelské Pomoraví), Czech Phycology, 2: 101-106, Olomouc.
- 22) Stalmach, J. (1968): Ornitologický výzkum, lokality Moravičany, okres Šumperk; 3 str., Ostrava.
- 23) Šarapatka, B. (1991): Oborový dokument chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví, sv. I.-III., Univerzita Palackého, Olomouc.
- 24) Zwach, I. (2001): Štěrkoviště firmy Alas Mohelnice – herpetologie, předběžná zpráva, 6. str., Rozstání.

4.3. Seznam mapových listů

a) katastrální mapa (měřítko)

698032 Mohelnice, DKM

698610 Moravičany, DKM

b) Státní mapa 1:5000 – odvozená

číslo mapového listu: Zábřeh 6-9; Litovel 6-0

c) Základní mapa České republiky 1:10000

číslo mapového listu: 14-43-15; 14-43-20

4.4. Plán péče zpracoval

Mgr. Petr Zifčák, Mgr. Václav Polášek, Mgr. Jan Vrbický

SCHKO Litovelské Pomoraví, Husova 906/5, 784 01 Litovel.

Přílohy

– Mapové:

Příloha č.1/1: Orientační mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha č.1/2: Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha č.1/3: Zákres dílčích ploch a objektů

Příloha č.1/4: Zóny sezónního a celoročního omezení rybolovu

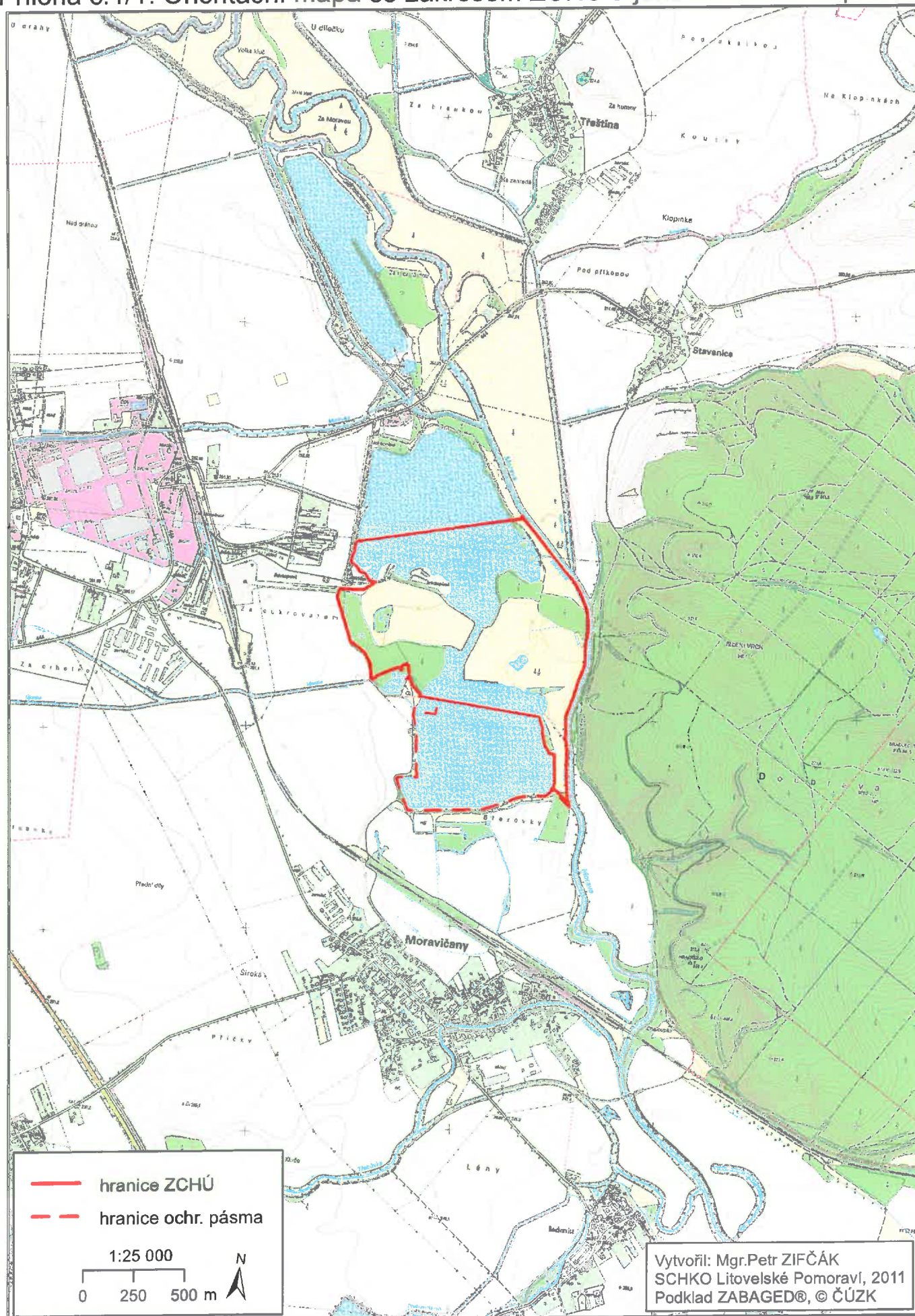
– Tabulkové:

Příloha č.2/1: Parcelní vymezení ZCHÚ

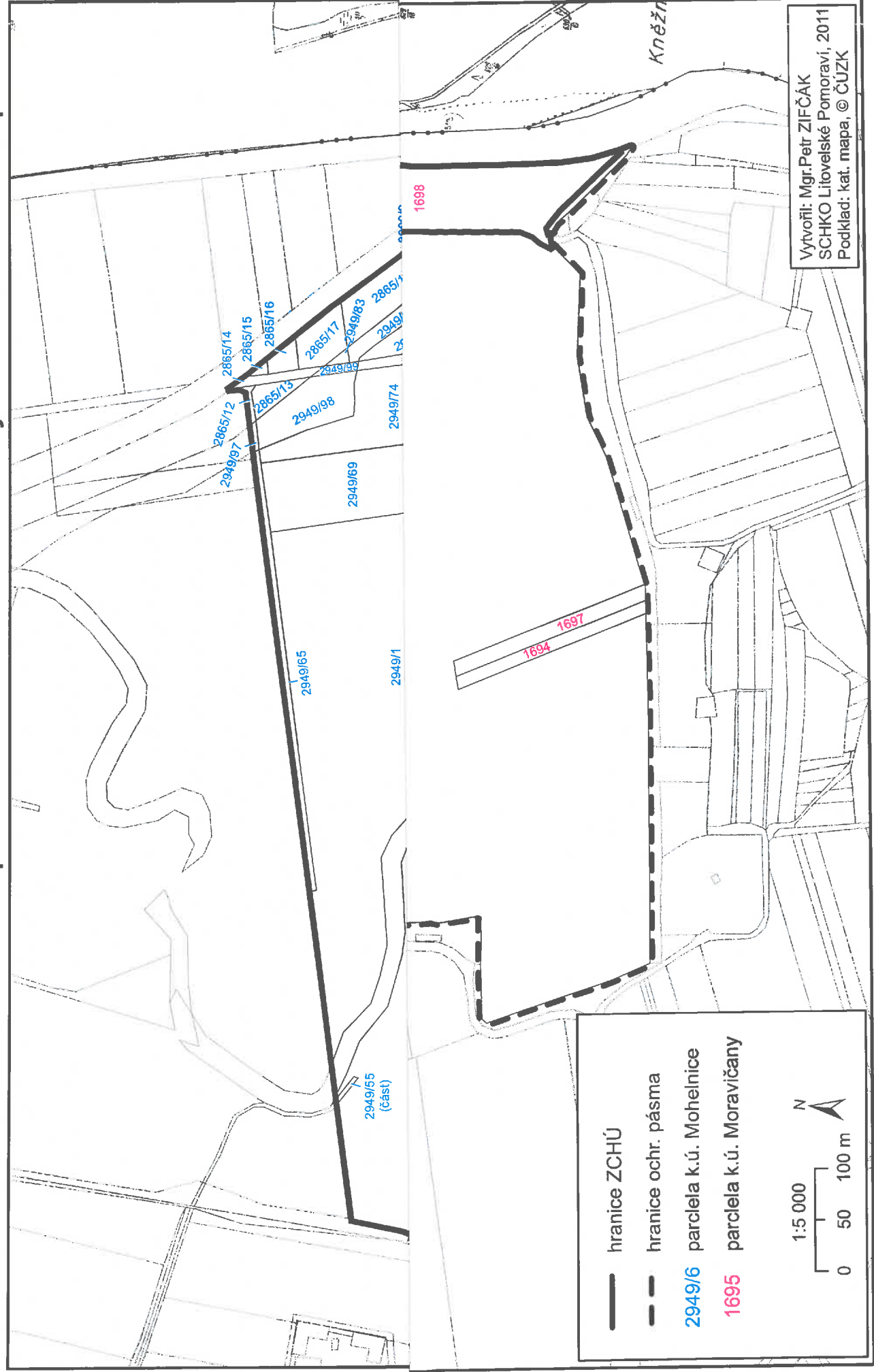
Příloha č.2/2: Parcelní vymezení ochranného pásma

Příloha č.2/3: Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

Příloha č.1/1: Orientační mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

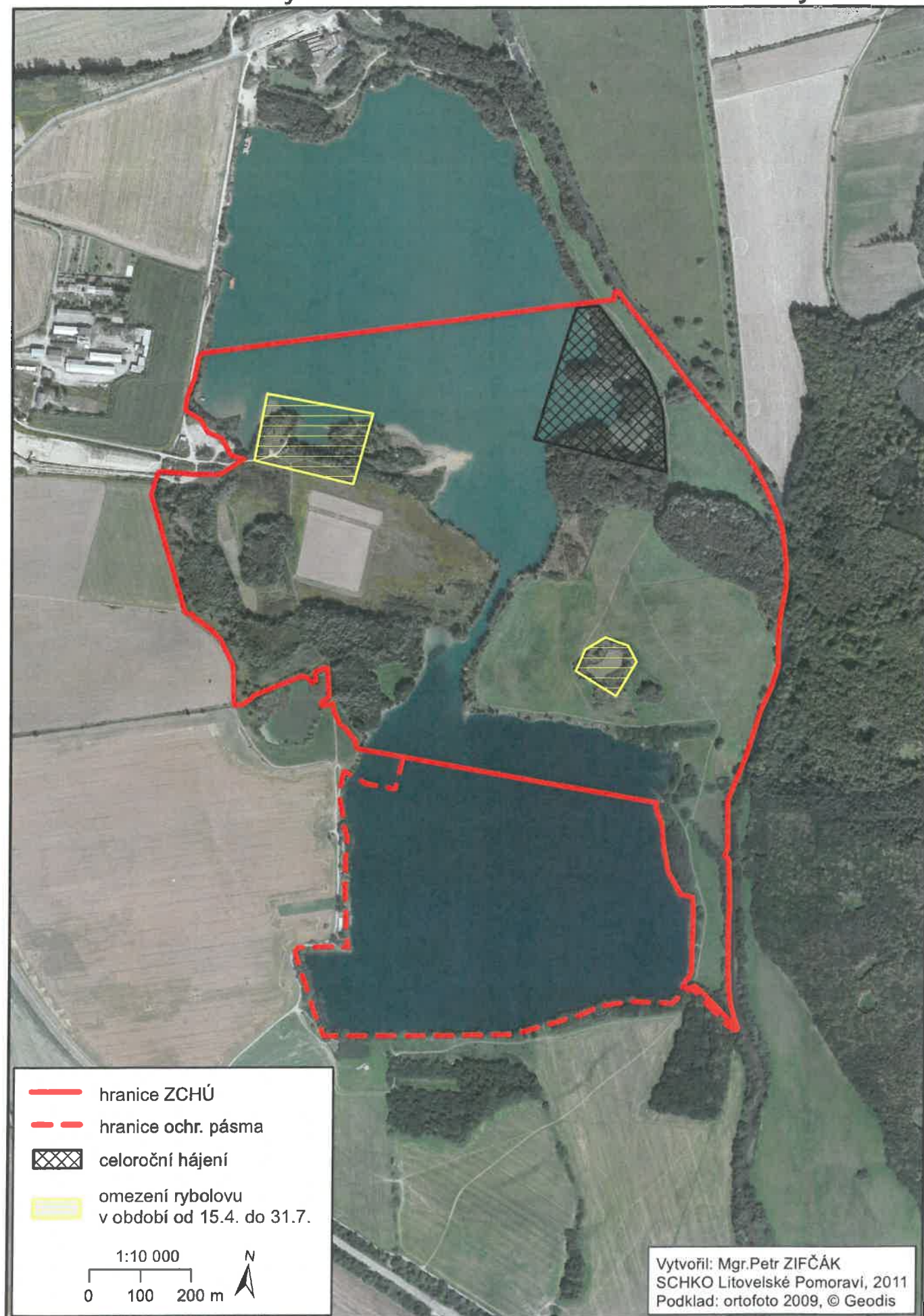
Příloha č.1/2: Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

Příloha č.1/3: Zákres dílčích ploch a objektů

Příloha č.1/4: Zóny sezónního a celoročního omezení rybolovu

Příloha č.2/1: Parcelní vymezení ZCHÚ**Katastrální území: 698032 Mohelnice**

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2865/9		trvalý travní porost		2272	12633	12633
2865/12		trvalý travní porost		10002	173	173
2865/13		trvalý travní porost		10002	1024	1024
2865/14		trvalý travní porost		1705	692	692
2865/15		trvalý travní porost		139	122	122
2865/16		trvalý travní porost		10002	642	642
2865/17		trvalý travní porost		755	2015	2015
2865/18		trvalý travní porost		1901	4012	4012
2865/19		trvalý travní porost		1901	176	176
2865/20		trvalý travní porost		3127	10324	10324
2949/1		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	264396	99701
2949/2		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	25532	25532
2949/5		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	86248	86248
2949/6		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	5195	5195
2949/7		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	64643	64643
2949/9		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	2382	2382
2949/16		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1483	2753	2753
2949/17		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	4625	4023
2949/19		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	74388	60986
2949/21		ostatní plocha	dobývací prostor	3127	20796	20796
2949/22		ostatní plocha	dobývací prostor	839	4416	4416
2949/23		vodní plocha	vodní nádrž umělá	3127	1693	1693
2949/24		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	3365	3365
2949/25		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	684	684
2949/26		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	79349	79349
2949/40		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	78	78
2949/41		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	128	128
2949/42		ostatní plocha	dobývací prostor	3127	493	493
2949/43		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	244	244
2949/44		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	226	226
2949/45		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	26036	26036
2949/46		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	3206	3206
2949/47		ostatní plocha	dobývací prostor	2036	117	117

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2949/48		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	3195	3195
2949/49		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	89482	78351
2949/51		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	24188	24188
2949/52		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	12835	12835
2949/54		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	2723	2723
2949/55		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1	717	109
2949/61		vodní plocha	vodní nádrž umělá	159	22848	19437
2949/64		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	459	459
2949/65		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	2084	2084
2949/67		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	201	201
2949/68		vodní plocha	vodní nádrž umělá	3127	13	13
2949/69		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	12176	12176
2949/72		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	1430	1430
2949/73		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	9503	9503
2949/74		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	8816	8816
2949/75		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	1835	1835
2949/76		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	2096	2096
2949/83		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	173	173
2949/97		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	121	121
2949/98		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	4092	4092
2949/99		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	345	345
2949/100		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	1629	1629
2949/101		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1845	3761	3761
2949/102		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	1705	1705
2949/103		vodní plocha	vodní nádrž umělá	1496	94	94
2949/104		vodní plocha	vodní nádrž umělá	2136	241	241
2949/105		ostatní plocha	dobývací prostor	3127	45719	45719
2949/106		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	548	548
2949/107		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	7701	7701
2949/108		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	3561	3561
2949/109		ostatní plocha	dobývací prostor	159	8626	8626
2949/110		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	1494	1494
2949/111		ostatní plocha	dobývací prostor	60000	16867	16867
2949/112		ostatní plocha	dobývací prostor	1	737	737
2949/113		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	1863	1863
2949/114		vodní plocha	vodní nádrž umělá	60000	200	200
2949/115		ostatní plocha	dobývací prostor	2136	654	654
2949/116		ostatní plocha	dobývací prostor	1845	72	72
2949/117		ostatní plocha	dobývací prostor	1491	861	861
2950/1		ostatní plocha	neplodná půda	1	6064	6064
2950/2		ostatní plocha	neplodná půda	1845	20663	20663

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
2950/3		ostatní plocha	neplošná půda	1845	4330	4330
2950/4		ostatní plocha	neplošná půda	2272	230	230
2950/5		ostatní plocha	neplošná půda	159	10	10
2950/6		ostatní plocha	neplošná půda	159	950	950
2950/7		ostatní plocha	neplošná půda	159	710	710
2950/8		ostatní plocha	neplošná půda	855	492	492
2950/9		ostatní plocha	neplošná půda	884	1581	1581
2950/10		ostatní plocha	neplošná půda	139	2541	2541
2950/11		ostatní plocha	neplošná půda	139	61	61
2950/12		ostatní plocha	neplošná půda	1	359	359
2951/1		trvalý travní porost		10002	58165	58165
2951/2		trvalý travní porost		839	8612	8612
2951/3		trvalý travní porost		2137	331	331
2951/4		trvalý travní porost		1481	307	307
2951/5		trvalý travní porost		159	1109	1109
3003/63		vodní plocha	koryto vodního toku přirozené nebo upravené	1481	48	48
3006/1		vodní plocha	koryto vodního toku umělé	2272	22	22
3006/2		vodní plocha	koryto vodního toku umělé	1901	271	271
Celkem						911478

Katastrální území: 698610 Moravičany

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
1698		ostatní plocha	zeleň	844	19156	19156
1701		ostatní plocha	jiná plocha	521	6004	6004
Celkem						25160

Příloha č.2/2: Parcelní vymezení ochranného pásma

Katastrální území: 698610 Moravičany

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m²)
1693		vodní plocha	vodní nádrž umělá	241	2865	2865
1694		vodní plocha	vodní nádrž umělá	241	2431	2431
1695		vodní plocha	vodní nádrž umělá	521	313775	313775
1697		vodní plocha	vodní nádrž umělá	541	1697	1697
Celkem						320768

Příloha č. 2/3: Popis dílčích ploch a objektů na nelesních pozemcích a výčet plánovaných zásahů v nich

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
I.A.	Cídívkový náplav	1,78	náplav z písčitých kalů, zlepšení stavu	odstraňování náletových dřevin	naléhavý	vegetační sezóna	1x za 5 let
I.B.	Nový náplav	1,05	náplav z písčitých kalů, uchování stavu	nevyžaduje			
I.C.	Studijní náplavy	5,52	náplav z písčitých kalů, zlepšení stavu	obnova vypouštění písčitých kalů, odstraňování náletových dřevin	naléhavý	vegetační sezóna	1x za 5 let
I.D.	Mokřad na Zátržích	1,64	mokřadní tůň, zachování funkce	nevyžaduje			
II.A.	Mohelnické jezero – oblast Trdlíště	4,56	JV část Mohelnického jezera s ostrůvky, zlepšení stavu	odstranění části náletových dřevin z ostrovů	naléhavý	vegetační sezóna	1x za 5 let
II.B.	Mohelnické jezero – oblast podél jižního břehu	20,85	JV část Mohelnického jezera s ostrůvky, zlepšení stavu	sanace břehů pro hnízdění břehulí	naléhavý	mimohnízdní období	1x za 5 let
II.C.	Průplav	0,52	cca 30x150 m průplav mezi jezery, uchování stavu	nevyžaduje			
II.D.	Moravičanské jezero – zátoka u Cídívkového náplavu	3,09	vodní plocha, hnízdiště vodního ptactva	vytvoření mokřadního biotopu	vhodný	zimní období	v průběhu platnosti pl. péče
II.E.	Moravičanské jezero – oblast podél severního břehu	4,80	vodní plocha, hnízdiště vodního ptactva	nevyžaduje			
III.A.	Moravičanské louky	5,86	trvalý travní porost, uchování stavu	sečení luk, příp. doplnění nepouž. sloupů el. vedení o podložky pro čápy	naléhavý	květen/červen a srpen	2x ročně
III.B.	Louky na Zátržích	17,50	trvalý travní porost, uchování stavu	sečení luk	naléhavý	květen/červen a srpen	2x ročně
III.C.	Mohelnické louky	3,98	trvalý travní porost, uchování stavu	sečení luk	naléhavý	květen/červen a srpen	2x ročně

označení plochy nebo objektu	název	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost*	termín provedení	interval provádění
IV.	Lada - pole	12,38	orná půda, zlepšení stavu	převod na TTP	vhodný	vegetační sezóna	v průběhu platnosti pl. péče
V.A.	Starý luh na Zátřích	2,99	plocha se staršími dřevinami, uchování stavu	instalace hnízdnic podložek a budek	vhodný	před hnízdnicím obdobím	1x za 3 roky
V.B.	Háj u Moravy	3,71	plocha se staršími dřevinami, uchování stavu	odstranění ileg. skládky	naléhavý	celoročně	v průběhu platnosti pl. péče
V.C.	Luh u Cídivkového náplavu	2,4	plocha s náletovými dřevinami, zlepšení stavu	2-3 menší tůně	vhodný	celoročně	v průběhu platnosti pl. péče
V.D.	Hájek	0,96	plocha se staršími dřevinami, uchování stavu	nevýžaduje			

*) stupně naléhavosti jednotlivých zásahů, podle následujícího členění:

1. stupeň - zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň - zásah vhodný

Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
**SPRÁVA CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI LITOVELSKÉ POMORAVÍ
A KRAJSKÉ STŘEDISKO OLOMOUČ**

Husova ul. 906/5
784 01 Litovel
tel.: 585 344 156
fax: 585 344 158
e-mail: litpom@nature.cz
www.litovelskepomoravi.nature.cz
e-podatelná: ep.litpom@nature.cz

Adresáti podle rozdělovníku

NAŠE Č.J. S/1288/LM/2009-272/LM/2011

VYŘIZUJE Mgr. Zifčák

V LITOVLI DNE 21.2.2011

Věc:

**PROTOKOL O VYPOŘÁDÁNÍ PŘIPOMÍNEK
A O SCHVÁLENÍ PLÁNU PÉČE**

týká se:

- Plánu péče o Přírodní památku Zátrže a její ochranné pásmo na období 2011-2018

K věci:

Správa Chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví (dále "Správa CHKO") jako orgán státní správy ochrany přírody věcně a místně příslušný podle § 78 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále "zákon o ochraně přírody") v souladu s ustanovením § 38 odst. 4 zákona o ochraně přírody **schvaluje** Plán péče o Přírodní památku Zátrže a její ochranné pásmo na období 2011-2018 (zpracovatel: Správa CHKO Litovelské Pomoraví, Husova 906/5, Litovel, rok zpracování: 2009).

Schválením se tento plán péče stává **podkladem** pro jiné druhy plánovacích dokumentů (podle § 38 odst. 1 zákona o ochraně přírody), pro rozhodování orgánů státní správy ochrany přírody (podle § 38 odst. 1 zákona o ochraně přírody) a pro zajišťování péče o Přírodní památku Zátrže a její ochranné pásmo (podle § 38 odst. 6 zákona o ochraně přírody).

Odůvodnění:

Podklady:

- Plán péče o Přírodní památku Zátrže a její ochranné pásmo na období 2009-2018 (zpracovatel: Správa CHKO, Husova 906/5, Litovel, rok zpracování: 2009).
- Oznámení Správy CHKO o možnosti seznámit se s plánem péče (č. j. 1288/LM/2009-1288/LM/2009).

- Pokyn MŽP k používání „Osnovy plánů péče o národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní památky a jejich ochranná pásma“ při zpracování plánů péče o tato zvláště chráněná území (Věstník MŽP 3/2009).
- Související právní předpisy.

Základní údaje o zvláště chráněném území:

✓ Název území:	Zátrže
✓ Kategorie ochrany:	přírodní památka (dále „PP“)
✓ Zřizovací předpis:	nařízení SCHKO LP č. 6/2010 ze dne 23. 12. 2010
✓ Katastrální území:	Moravičany, Mohelnice
✓ Obec:	Moravičany, Mohelnice
✓ Okres:	Šumperk
✓ Kraj:	Olomoucký
✓ CHKO:	CHKO Litovelské Pomoraví

Důvody a postup pořízení plánu péče:

- Plány péče o zvláště chráněná území a jejich ochranná pásma jsou odborné a koncepční dokumenty ochrany přírody, které na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuji opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jejich ochranných pásmech. Plány péče slouží jako podklady pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby nejsou závazné (srv. § 38 odst. 1 zákona o ochraně přírody).
- Zpracování plánů péče zajišťují orgány ochrany přírody oprávněné k vyhlášení zvláště chráněného území – zde Správa CHKO (srv. § 78 odst. 3 zákona o ochraně přírody). Náležitosti plánů péče jsou stanoveny v § 1 vyhlášky č. 60/2008 Sb. a blíže upřesněny metodickým pokynem MŽP uveřejněným ve Věstníku MŽP 3/2009).
- Plán péče schvaluje orgán ochrany přírody – zde Správa CHKO zpravidla na období 10 let (srv. § 38 odst. 4 zákona o ochraně přírody). Postup při projednávání a schvalování plánů péče je upraven v § 38 odst. 3-5 zákona o ochraně přírody. Podle schváleného plánu péče může Správa CHKO postupovat při realizaci péče o PP Zátrže a její ochranné pásmo (§ 38 odst. 6 zákona o ochraně přírody).

Průběh schvalování plánu péče:

- V roce 2009 Správa CHKO zajistila zpracování Plánu péče o PP Zátrže a její ochranné pásmo na období 2009-2018 jako podkladu pro vyhlášení PP Zátrže. Plán péče po věcné a odborné stránce obsahuje náležitosti podle § 1 vyhlášky č. 60/2008 Sb. a metodického pokynu MŽP (Věstník MŽP 3/2009).
- Proces projednání plánu péče byl zahájen souběžně s procesem nového vyhlášení PP Zátrže a jejího ochranného pásma dne 12. 10. 2009, kdy Správa CHKO zveřejnila (v souladu s ustanovením § 38 odst. 3 zákona o ochraně přírody) oznámení o možnosti seznámit se s plánem péče o Přírodní památku Zátrže a její ochranné pásmo (pod č. j. S/1288/LM/2009-1288/LM/2009) na portálu veřejné správy (<http://portal.gov.cz>). Současně byly Správou CHKO provedeny tyto další úkony:
 - Oznámení bylo doručeno všem známým vlastníkům nemovitostí v PP Zátrže a jejím ochranném pásmu, dotčeným obcím a kraji.

- V písemné podobě bylo oznámení zveřejněno na úřední desce Správy CHKO (od 7. 10. 2009 do 9. 11. 2009) a na úředních deskách města Mohelnice a obce Moravičany.
- V elektronické podobě bylo oznámení zveřejněno na internetových stránkách Správy CHKO na adrese www.litovelskepomoravi.ochranaprirody.cz v kapitole Úřední deska (od 7. 10. 2009 do 9. 11. 2009).
- Vlastníci nemovitostí dotčených navrženou ochranou, kraj i dotčené obce byly poučeny, že mohou k návrhu plánu péče vznést připomínky ke Správě CHKO do 60 dnů od doručení oznámení.

Vznesené připomínky:

Ve stanovené lhůtě byly vůči projednávanému návrhu plánu péče vzneseny připomínky Povodí Moravy s.p., Dřevařská 11, 601 75 Brno (dopis značky PM047211/2009-203/Chy ze dne 27.10.2009), které byly upraveny na společném jednání dne 25.6.2010 do tohoto znění (protokol z jednání č.j. S/1288/LM/20109-939/LM/2010 ze dne 8.7.2010):

- 1) Manipulační pásmo v šířce 8 m od pravé břehové čáry koryta vodního toku Morava bude vyznačeno v příloze č. 1/3: Zákres dílčích ploch a objektů.
- 2) V plánu péče bude v kapitole 3.1.2. u ploch III.A, III.B, III.D a V.B, které přímo sousedí s vodním tokem Morava, uveden následující text:
 - V rámci plnění povinností správce vodního toku a plnění povinností vlastníka vodního díla je přípustné vykonávat na pravém břehu vodního toku Morava na území PP Zátrže tyto činnosti, které nejsou považovány za poškozování přírodní památky:
 - sanace nátrží,
 - odstraňování dřevin, které hrozí vyvrácením do koryta vodního toku a odstraňování nepůvodních dřevin,
 - sečení břehových porostů.

Vypořádání připomínek:

Správa CHKO LP považuje z hlediska zájmů chráněných zákonem o ochraně přírody za přípustné akceptovat formulované požadavky Povodí Moravy s.p., které ve svém důsledku nepovedou ke zhoršení stavu předmětů ochrany (společenstev a jejich sukcesích stádií či druhů) na území nově navržené PP. Touto úpravou dále nebudou dotčeny zákonné limity vyplývající z přítomnosti EVL a Ptačí oblasti Litovelské Pomoraví, nadregionálního ÚSES a významného krajinného prvku v dotčené lokalitě.

Závěr:

Na základě výše uvedených skutečností Správa CHKO v souladu s ustanovením § 38 odst. 4 zákona o ochraně přírody Plán péče o Přírodní památku Zátrže na období 2011-2018 schválila.

 Ing. Michal Servus
 VEDOUCÍ